

LOs innspill om etter- og videreutdanning for alle ansatte i grunnopplæringen

LO ønsker med dette å komme med et felles innspill i den innledende fasen av arbeidet i utvalget for etter- og videreutdanning i skole og barnehage. Vi kommer ikke til å kommentere ulike modeller særskilt i dette notatet, men i stedet trekke frem noen prinsipper vi mener er viktig at må legges til grunn for utredningsarbeidet. Dette notatet har fokus på etter- og videreutdanning for alle ansatte i grunnopplæringen, inkludert fag- og yrkesopplæringen.

For å kunne utarbeide modeller som er relevante for de yrkesgruppene som berøres av mandatet til utvalget, så mener vi det er viktig at arbeidet tar utgangspunkt i et bredt kompetansegrunnlag.

LO mener også at intensjonene ved fellesskolen, forstått som grunnskolen og videregående opplæring, må ligge til grunn. Mer konkret handler dette om intensjoner om sosial utjevning, tilegnelse av kulturverdier og demokratiforståelse og kunnskapstilegnelse og oppøving av selvstendig, kritisk tenkning og refleksjon.

Prinsipper

Prinsippene er til orientering utarbeidet etter innspill også fra LO-forbund som ikke er representert i selve referansegruppen.

- **Like muligheter for alle**

Et viktig utgangspunkt for arbeidet må være å utvikle modeller som gir like muligheter for alle, fremfor ordninger som bidrar til økt ulikhet og ulikt mulighetsrom for kompetanseheving, jf. erfaringene med eksempelvis lærerspesialistordningen, som ikke har gitt like muligheter ute på skolene. LO er også opptatt av «skolen som arbeidsplass». Det betyr at etter- og videreutdanningstilbud ikke rettes kun mot pedagogisk personell, men ivaretar alle yrkesgrupper, jf. alles rett til kompetanseheving nedfelt i Opplæringsloven.

- **Økonomiske rammer**

De økonomiske rammene vil være viktige, om ikke avgjørende, for om man lykkes med etter- og videreutdanningstilbudet. Finansieringen må ha en klar adresse, og ikke kun tilføres som økte rammetilskudd. Finansieringen må også inkludere vikarer for alle yrkesgrupper, ikke kun pedagogisk personell. Hvis dette ikke ivaretas, så reduseres mulighetsrommet for mange ansatte til å kunne gjennomføre etter- og videreutdanning. I lys av erfaringen fra eksempelvis desentralisert kompetanseutviklingstiltak, som flere opplever som byråkratisk, tror vi at midlene fortrinnsvis må skje sentralt. Hvis det skal skje lokalt, så er en forutsetning for at alle parter involveres i fordelingen.

- **Kvalifisering av ansatte**

En del av etter- og videreutdanning må også handle om å kvalifisere de arbeidstakerne som allerede er ansatt, eksempelvis «de ukvalifiserte lærervikarene». Se punktet ovenfor om nødvendigheten av å gode vikarordninger for disse yrkesgruppene.

- **Modellene må tilpasses aktørene**

For å kunne gi like muligheter til alle, så må modellene tilpasses de aktørene som skal ta etter- og videreutdanning. For eksempel, ansatte med fagbrev- eller fagskolebakgrunn, som det også er flere av blant fagarbeidere, må kunne godkjennes som kvalifiserte for etter- og videreutdanningstilbudene. Yrkesfaglærere må også få mulighet til etter- og videreutdanning innenfor faget sitt. I dag har flere ansatte ikke fått adgang til eksempelvis Kompetanse for kvalitet. Det er også viktig at det legges til rette for at man kan ta etter- og videreutdanning mens man står i jobb. Dagens stipendordning fungerer i så måte ikke optimalt, for arbeidsbelastningen med å kombinere full jobb og studier gjør at man vegrer seg for å benytte seg av utdanningstilbudet.

- **Fleksible ordninger med lokal forankring**

Vi ønsker å henvise til sluttrapporten for Ekspertgruppe for skolebidrag «En skole for vår tid», som et referansegrunnlag for utvalgets arbeid. I forbindelse med desentralisert kompetanseutvikling ble det presisert viktigheten av fleksible ordninger med lokal forankring etter de ansattes tariffavtaler, som er viktig faktor for de ansatte og skoleutviklingen. Modellene må ivareta et mulighetsrom for at skoler og barnehager lokalt kan tilby og/eller skreddersy bestilling etter sine behov på arbeidsplassnivå (ikke «kun» kommunenivå).

- **Samarbeid**

Modellene bør legge til rette for samarbeid på tvers av de ulike sektorene, for eksempel mellom skole/barnehage og barnevern, og aktørene i overganger inn og ut av videregående skole, eksempelvis ungdomstrinnet og fagskoler.

Modellene bør også inkludere samarbeid med næringslivet, for eksempel i form av hospitering som kompetansehevende tiltak. Samarbeidsrådet for yrkesopplæring og de faglige rådene er med på å utvikle kvalitet i norsk fag- og yrkesopplæring og det er naturlig å samarbeide med både SRY og de faglige rådene sentralt, men også de fylkesvise yrkesopplæringsnemndene som har samme mandat lokalt.

- **Fagskolen**

Finansieringsmodellen må endres slik at fagskolen kan få uttelling for satsing på etter- og videreutdanning